

ΤΟ ΚΑΨΙΜΟ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗ

Από Νίκο Χαριτωνίδα

30-8-2009

Οι πρόσφατες πυρκαγιές, που κατέστρεψαν τα υπόλοιπα δάση της Αττικής, θα προκαλέσουν σοβαρότατες επιπτώσεις στο περιβάλλον, που λίγοι γνωρίζουν. Τα δάση παίζουν σημαντικότατο ρόλο στη προστασία του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα στο φαινόμενο της παγκόσμιας θέρμανσης. Το θέμα της προστασίας των δασών αντιμετωπίζεται στο πρωτόκολλο του Κιότο (κίνητρα για αναδασώσεις), καθώς επίσης αναμένεται να απασχολήσει τους συνέδρους της **συνάντησης της Κοπεγχάγης** για τη παγκόσμια θέρμανση που θα γίνει τον επόμενο Δεκέμβρη. Πράγματι, τα δάση αποτελούν την εναλλακτική και μάλιστα πολλαπλά αποδοτικότερη και επωφελέστερη λύση στη μείωση των ρύπων από αέρια θερμοκηπίου: Απομακρύνουν το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) από την ατμόσφαιρα και το αποθηκεύουν. Κατά τη διεργασία της φωτοσύνθεσης, τα φυτά αφαιρούν CO₂ από την ατμόσφαιρα, **εκπέμπουν οξυγόνο** και αποθηκεύουν άνθρακα. Έτσι, οι αναδασώσεις μειώνουν τα αέρια του θερμοκηπίου, ενώ η εκδασώσεις (κοπές – πυρκαγιές) κάνουν τα πράγματα χειρότερα. Οι εκδασώσεις μάλιστα μέσω πυρκαγιών κάνουν διπλό κακό : Πρώτον μειώνουν τα δένδρα που μετατρέπουν το CO₂ σε οξυγόνο και δεύτερον ο άνθρακας που είναι αποθηκευμένος στο ξύλο μετατρέπεται σε CO₂ κατά τη καύση (πυρκαγιά). **Κατά τα τελευταία χρόνια, περίπου το 20% της αύξησης των αερίων θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα προέρχεται από τις εκδασώσεις.** Για να καταλάβουμε το μέγεθος, το ποσοστό αυτό σχεδόν ισοδυναμεί με τη βλάβη που προξενεί στην ατμόσφαιρα η χώρα με τη μεγαλύτερη ρύπανση, δηλαδή η Αμερική¹.

Ενώ το πρωτόκολλο του Κιότο αναγνωρίζει την ωφελιμότητα της αναδάσωσης (οι χώρες έχουν κίνητρα για αναδάσωση), δεν προβλέπει τίποτα για την αποφυγή της εκδασωσης². Τούτο έχει συχνά διπλά δυσάρεστες επιπτώσεις : Χώρες με τροπικά

¹ Οι ΗΠΑ εκπέμπουν περίπου το 25% του συνόλου των παγκοσμίων αερίων θερμοκηπίου. Το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε σχεδόν 6 δισεκατομμύρια τόνους CO₂ ετήσια

² Σύμφωνα με τους ειδικούς, το 80% των αερίων θερμοκηπίου οφείλεται στη καύση καυσίμων και το 20% στις εκδασώσεις.

δάση, όπως η Παπούα Νέα Γουινέα, συχνά κόβουν τα δάση τους για εκμετάλλευση και κατόπιν παίρνουν χρηματοδοτήσεις για αναδάσωση! Η σωστή λύση θα ήταν να υπάρχουν κίνητρα για τη διατήρηση των δασών. Πράγματι, το θέμα αυτό έχει ενταχθεί στην ατζέντα της Κοπεγχάγης και θα απασχολήσει τους ειδικούς, πως θα υλοποιηθούν ρεαλιστικά κίνητρα διατήρησης των δασών. Μια λύση που έχει προταθεί, είναι η επέκταση του Συστήματος Εμπορίου Άνθρακα (Carbon Trading System)³ και στη προστασία των δασών : Το 2005, με πρωτοβουλία της Κόστα Ρίκα και της Παπούα Νέα Γουινέα, προτάθηκε ένα σύστημα, όπου χώρες που κατέχουν τροπικά δάση και τα διατηρούν αμείβονται (αντισταθμιστικές πληρωμές). Έτσι θα έχουν κίνητρο να μη κόβουν τα δάση χάριν κερδοφορίας, αλλά και να τα προστατεύουν από πυρκαγιές. Να σημειωθεί ότι σήμερα η υλοτομία τροπικής ξυλείας είναι τις περισσότερες φορές παράνομη, οι τοπικές κυβερνήσεις όμως δεν έχουν τους πόρους να την αποτρέψουν. Οι αντισταθμιστικές πληρωμές προβλέπεται ότι θα τις βοηθήσουν στη κατεύθυνση αυτή.

Η εξέλιξη της χειροτέρευσης του κλίματος επιβάλλει σε όλους μας να αναλάβουμε τις ευθύνες μας, σε όλα τα επίπεδα προσώπων και Πολιτείας. Φθάνει να καταλάβουμε, ότι με τους τρέχοντες ρυθμούς, οι εκδασώσεις που γίνονται στη Βραζιλία και Ινδονησία, αχρηστεύουν το 80% των μειώσεων ρύπων που επιτυγχάνονται από τα μέτρα του πρωτόκολλου του Κιότο⁴. Αν δε λάβουμε τα μέτρα μας, οι θερμοκρασίες μέχρι το τέλος του αιώνα προβλέπεται ότι θα ανέβουν 2 – 6⁰ C, ενώ οι στάθμες της θάλασσας κατά 80 – 100 cm.

³ Σύμφωνα με το Carbon Trading System, μια χώρα που δυσκολεύεται να μειώσει τις εκπομπές ρύπων, μπορεί να αγοράσει «κουπόνια μείωσης ρύπων» από άλλες χώρες, που έχουν ήδη πετύχει το στόχο τους και προχωρούν σε περαιτέρω μειώσεις, τις οποίες μπορούν να εμπορεύονται.

⁴ Σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Κιότο, το σύνολο της Ευρώπης πρέπει να μειώσει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά 8%, οι ΗΠΑ (που δεν ακολουθούν) κατά 7% και η Ιαπωνία κατά 6% μέχρι το 2012, σε σχέση με τα επίπεδα 1990.